

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Opocznie oskarżył **M. K. (1)** o popełnienie występku wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1 kk, polegającego na tym, że w okresie od 3 listopada 2009 roku do 10 grudnia 2014 roku w O., woj. (...) będąc zobowiązanym z mocy ustawy oraz wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 lutego 2003 roku w sprawie sygn. akt I C 1168/02 do płacenia rat alimentacyjnych na rzecz dzieci F. K. w kwocie 350 złotych miesięcznie i J. K. w kwocie 450 złotych miesięcznie i wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 06 grudnia 2006 roku w sprawie III RC 131/06 na rzecz byłej żony I. K. w kwocie 250 złotych miesięcznie, a następnie podwyższonych przez Sąd Rejonowy w Opocznie w dniu 06 czerwca 2005 roku sygn. akt III RC 1/05 do kwoty po 600 złotych miesięcznie na rzecz dzieci F. i J. K., ostatni raz podwyższonych przez Sąd Rejonowy w Opocznie w dniu 03 listopada 2009 roku sygn. akt III RC 20/09 do kwoty 1000 złotych na rzecz syna F. K. i 1100 złotych na rzecz syna J. K., uporczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku, przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 02 marca 2016 roku w sprawie sygn. akt II K 169/15 Sąd Rejonowy w Opocznie:

- uznał oskarżonego **M. K. (1)** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1 kk i za to wymierzył mu karę jednego roku pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby dwóch lat;
- na podstawie art. 73 § 1 pkt. 3 kk zobowiązał oskarżonego do systematycznego realizowania obowiązku alimentacyjnego;
- obciążył oskarżonego opłatą oraz obowiązkiem zwrotu wydatków sądowych poniesionych w toku postępowania.

Apelację w przedmiotowej sprawie wniósł obrońca z wyboru oskarżonego **M. K. (1)**. Skarży on wyrok w całości na korzyść oskarżonego zarzucając mu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 209 § 1 kk polegającą na błędnym jego zastosowaniu przejawiającym się w uznaniu, iż:

- działanie oskarżonego prowadzące go zaspokojenia roszczeń alimentacyjnych pokrzywdzonych jedynie częściowo odpowiadało znamionom czynu, podczas gdy oskarżony dbał o to, aby na jego rachunku bankowym zawsze znajdowały się kwoty pozwalające w drodze egzekucji komorniczej zaspokoić chociażby w części roszczenia alimentacyjne,
- zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona niealimentacji w sytuacji, gdy z uwagi na poziom dochodów matki małoletni pokrzywdzeni nie byli narażeni na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
- zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych w rozumieniu powołanego przepisu wymaga spełnienia kryteriów przewyższających standard życia pokrzywdzonych w okresie objętym zarzutem;

2. obrazę przepisów postępowania, a konkretnie:

- art. 7 kpk, polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów przejawiającą się w ustaleniu, iż problemy zdrowotne, z jakimi boryka się oskarżony, nie mają znaczenia dla ustalenia czy jego zachowanie nacechowane było uporczywością, co miało wpływ na treść orzeczenia przejawiający się w ustaleniu, iż zachowanie oskarżonego miało charakter uporczywy,

- art. 7 kpk, polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów przejawiającą się w ustaleniu, iż w okresie objętym zarzutem pokrzywdzeni zagrożeni byli brakiem możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż poszczególne ich potrzeby były regularnie zaspakajane, co miało wpływ na treść orzeczenia wyrażający się w ustaleniu, iż została spełniona przesłanka materialna przestępstwa stypizowanego w art. 209 § 1 kk,
- art. 170 § 1 pkt. 5 kpk przejawiającą się w nieuwzględnieniu wniosków dowodowych obrony, co miało wpływ na treść orzeczenia wyrażający się w uniemożliwieniu dokonania szczegółowych ustaleń dotyczących ewentualnego zagrożenia dla zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych przez pokrzywdzonych.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie **M. K. (1)** od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy z wyboru **M. K. (1)** jest oczywiście bezzasadna i jako taka nie może zostać uwzględniona.

Sąd I instancji dokonał bowiem prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o grupę dowodów, które zostały poddane pełnej, gruntownej i przekonującej analizie. Wyprowadzona następnie ocena prawna zrekonstruowanego zachowania oskarżonego jest także trafna, a postawione zarzuty odnoszące się do sposobu procedowania przez Sąd meriti, jak i przyjętych konstrukcji prawnych w zaskarżonym rozstrzygnięciu nie przekonują i w ocenie Sądu Okręgowego stanowią jedynie polemikę ustaleniami poczynionymi przez Sąd I instancji.

Tymczasem wbrew wywodom apelacji Sąd merita potraktował krytycznie cały osobowy materiał dowodowy, oceniając szczegółowo, które partie wyjaśnień **M. K. (1)**, jak i zeznań poszczególnych świadków posiadają walor obiektywności i wiarygodności, a które nie, kierując się przy tym kontekstem wszystkich dowodów, wiedzą i doświadczeniem życiowym oraz zasadami logiki. Ocenie tej nie można zarzucić braku wszechstronności, rzeczowości i logiki, a tym samym uznać należy, iż mieści się ona w ramach swobodnej oceny dowodów, do której Sąd I instancji był w pełni uprawniony.

Kierując się zasadami wyrażonymi w art. 7 kpk Sąd ten prawidłowo ocenił ujawnione dowody, co pozwoliło mu na wyprowadzenie słuszných ustaleń faktycznych, a w konsekwencji również zasadnych rozstrzygnięć w przedmiocie winy oskarżonego i co za tym idzie wymierzonej mu kary. Znalazło to zresztą odzwierciedlenie w zasługującym na uwzględnienie uzasadnieniu.

Apelacja nie wykazała w skuteczny sposób, aby rozumowanie Sądu I instancji przy ocenie zgromadzonych w tym zakresie w sprawie dowodów było wadliwe, bądź nielogiczne. Zarzuty przedstawione w apelacji w tym względzie mają w istocie charakter polemiczny i opierają się wyłącznie na subiektywnej i odmiennej ocenie zebranych w sprawie dowodów.

Skarżący nie ma racji dowodząc, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie upoważniał do wysnucia wniosku, iż **M. K. (1)** dopuścił się czynu, o którym mowa w zarzucie aktu oskarżenia. Dla uznania, iż oskarżony wyczerpał swoim zachowaniem dyspozycję art. 209 § 1 kk uprawniały w szczególności Sąd I instancji zeznania świadków I. K., B. W. oraz treść dokumentów w postaci akt sądowych i komorniczych oraz dokumentacji i zaświadczeń z instytucji związanych z ochroną zdrowia, w których oskarżony podejmował zatrudnienie bezpośrednio lub pośrednio poprzez spółkę (...) S.C. w O., prowadzoną z aktualną małżonką.

Ocena wartości tych dowodów została dokonana przez Sąd I instancji wszechstronnie, we wzajemnych ich kontekście z innymi dowodami, zgodnie z wiedzą i doświadczeniem życiowym i jako taka w pełni korzysta z ochrony art. 7 kpk.

Kierując się zasadami wyrażonymi w art. 7 kpk Sąd ten prawidłowo ocenił ujawnione dowody, co pozwoliło mu na wyprowadzenie słusznych ustaleń faktycznych, a w konsekwencji również zasadnych rozstrzygnięć w przedmiocie winy oskarżonego i co za tym idzie wymierzonej mu kary. Znalazło to zresztą odzwierciedlenie w – co już sygnalizowano powyżej - zasługującym na uwzględnienie uzasadnieniu, spełniającym wymogi określone w art. 424 kpk i pozwala na przesłedzenie oraz zweryfikowanie linii rozumowania Sądu meriti przy orzekaniu w przedmiotowej sprawie.

W pełni należy zgodzić się z poglądem Sądu I instancji, iż treść umowy spółki cywilnej (...) s.c., w szczególności w części dotyczącej podziału zysków uzyskiwanej przez tę spółkę w połączeniu z faktem, iż znaczna część aktywności zawodowej oskarżonego związana była z usługami świadczonymi przez tę spółkę jednoznacznie wskazuje, iż **M. K. (1)** świadomie i celowo unikał osiągnięcia dochodów, które mogłyby być zajęte na poczet należności alimentacyjnych jego synów oraz byłej małżonki.

Znamienne przy tym jest, iż – zgodnie z linią obrony prezentowaną w toku postępowania pierwszointancyjnego – stan zdrowia oskarżonego miał mu nie pozwalać na podjęcie zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin w uspołecznionej służbie zdrowia, natomiast w żaden sposób nie przeciwstawiał się wykonywaniu pracy lekarza za pośrednictwem spółki (...).

Okoliczność ta nie została również podniesiona przez oskarżonego w toku postępowania alimentacyjnego w sprawie III RC 216/10, gdzie **M. K. (1)** zawarł ugodę sądową i wyraził zgodę na płacenie alimentów na rzecz aktualnej żony (nota bene współniczki w spółce cywilnej (...)) i córki pochodzącej z tego związku w kwocie łącznej 3000 PLN.

Racjonalne i w pełni uzasadniona jest zatem konkluzja Sądu I instancji, iż działania te jednoznacznie wskazują na zamiar **M. K. (1)** sprowadzający się do uniemożliwienia lub też maksymalnego utrudnienia ściągania alimentów przez byłą żonę oraz synów z pierwszego małżeństwa. Na marginesie wskazać jedynie należy, iż dziwić musi fakt, iż żadna z zainteresowanych stron nie podjęła kroków prawnych celem podważenia w toku postępowania sądowego ugody zawartej z **M. K. (2)** w toku postępowania sądowego w sprawie III RC 216/10 oraz podważenia umowy spółki cywilnej (...) (co najmniej w części dotyczącej podziału zysków pomiędzy współnikami), jako czynności prawnych zmierzających do omińnięcia prawa i naruszających interes prawny **I. K.**, **F. K.** i **J. K.** – uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych ze strony oskarżonego.

Chybiony jest również zarzut skarżącego, iż Sąd I instancji nie uwzględnił faktu, że wysokość dochodów **I. K.** powoduje, że synowie oskarżonego z pierwszego małżeństwa nie są narażeni na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Niekwestionowanym jest, iż oskarżycielka posiłkowa wychowuje obu synów samodzielnie i to z jej dochodów są zaspokajane ich codzienne potrzeby. Jak już wskazywano powyżej niekwestionowanym jest również, iż **M. K. (1)** w żaden sposób nie partycypuje w kosztach utrzymania synów (kwoty bowiem uzyskiwane w drodze egzekucji komorniczej uznać należy za stricte symboliczne i nie mające żadnego wpływu na sytuację materialną **I. K.** i jej synów).

Fakt, iż **F. K.** i **J. K.** mają zaspokojone podstawowe potrzeby życiowe wynika wyłącznie z faktu, iż ich matka podejmuje ekstraordynaryjne działania, aby zapewnić im odpowiedni poziom życia, do czego nie byłaby zmuszona, gdyby oskarżony realizował ciężący na nim obowiązek alimentacyjny. A okoliczność ta – jak słusznie podniósł Sąd I instancji – powoduje, iż nie sposób mówić o niespełnieniu przesłanki „niezaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych” wynikającej z dyspozycji art. 209 § 1 kk. Stanowisko to wynika zresztą z ugruntowanej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 27.03.1987 r., V KRN 54/87, orzeczenie z dnia 10.12.2014 r., III K 388/14).

Tym samym bezprzedmiotowy staje się zarzut skarżącego nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodu z zeznań świadków **E. K.** i **J. R.** na okoliczność letniego wypoczynku **F. K.** i **J. K.**. Na marginesie wskazać jedynie należy, iż wypoczynek ten polegał na udziale obu chłopców w obozach organizowanych przez (...) i (...), a więc imprezach wypoczynkowych należących do kategorii wypoczynku pociągającego za sobą najniższe koszty i organizowanego

z reguły w miejscowościach nie będących największymi atrakcjami turystycznymi – w tym wypadku stanicach harcerskich znajdujących się niespełna 30 km od miejsca zamieszkania F. K. i J. K..

Reasumując Sąd Okręgowy pragnie podkreślić, iż skarga apelacyjna nie przedstawiła tego typu argumentów, które powodowałyby, iż rozumowanie Sądu I instancji ocenione winno zostać jako nielogiczne lub bezpodstawne. Z tych względów, nie podzielając zarzutów apelacji, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Podstawą prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowiły przepisy powołane w dyspozytywnej części wyroku.